

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
БАЊА ЛУКА
Број: 95 0 П 038091 19 Рев
Бања Лука, 21.8.2019. године

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија, Сенада Тице, као предсједника вијећа, Росе Обрадовић и Јадранке Станишић, као чланова вијећа, у правној ствари тужитељице Б.В. из Т., коју заступа Д.Ш., адвокат из Т., против туженог Н.В. из Т., кога заступа Д.Б., адвокат из Б., ради подјеле брачне имовине, вриједност предмета спора 50.000,00 КМ и по противтужби туженог-противтужитеља Н.В., против тужитељице-противтужене Б.В., ради подјеле брачне имовине, одлучујући о ревизији туженог-противтужитеља против пресуде Окружног суда у Требињу број 95 0 П 038091 18 Гж 2 од 28.1.2019. године, на сједници одржаној 21.8.2019 године, донио је

ПРЕСУДУ

Ревизија изјављена против пресуде Окружног суда у Требињу број 95 0 П 038091 18 Гж 2 од 28.1.2019. године, у дијелу којом је жалба туженог одбијена и пресуда Основног суда у Требињу број 95 0 П 038091 18 П 2 од 28.6.2018. године потврђена, у дијелу којим је обавезан тужени да тужитељици на име припадајуће половине заједничких ствари преда у посјед: усисивач за дубинско чишћење, клима уређај и рачунар преносни, ближе означене у ставу I изреке пресуде, или да јој на име новчане противвриједности тих ствари исплати износ од 1.150,00 КМ, са законском затезном каматом од 19.5.2015. године, се усваја и означена другостепена пресуда преиначава тако, што се тужбени захтјев тужитељице у том дијелу, одбија.

У осталом дијелу, којим је жалба туженог одбијена и првостепена пресуда потврђена у усвајајућем дијелу тужбеног захтјева тужитељице, за утврђење да је у брачној заједници са туженим стеклаудио од $\frac{1}{2}$ дијела у покретним стварима означеним у ставу I изреке пресуде и којим је тужени обавезан да јој да јој исплати на име половине вриједности заједничких улагања у његову посебну имовину, износ од 7.390,00 КМ, са законском затезном каматом од 19.5.2015. године до исплате, као и у дијелу одлуке о трошковима поступка, те у одбијајућем дијелу противтужбеног захтјева туженог, за утврђење да је стекао право сусвојине са $\frac{1}{2}$ дијела на двособном стану у Т., Улица ..., улаз 1, стан број 1/1, уписан у књигу уложених уговора о откупу стамбених зграда и станова, Лист број 2132, у корист тужитељице са 1/1, ревизија се одбија.

Образложење

Првостепеном пресудом Основног суда у Требињу број 95 0 П 038091 18 П 2 од 28.6.2018. године, утврђено је да је тужитељица – противтужена Б.В. (даље: тужитељица) у брачној заједници са туженим – противтужитељем Н.В. (даље: тужени), стеклаудио од $\frac{1}{2}$ дијела у њиховој заједничкој имовини, слиједом чега је обавезан тужени да тужитељици, на име припадајуће половине заједничких стари преда у посјед: усисивач за дубинско чишћење, клима уређај и рачунар преносни, ближе означене у ставу I изреке

пресуде, или да јој на име новчане противвриједности наведених ствари исплати износ од 1.150,00 КМ, са законском затезном каматом од 19.5.2015. године, као и да јој тужени исплати, на име половине вриједности заједничких улагања у његову посебну имовину, износ од 7.390,00 КМ, са законском затезном каматом од 19.5.2015. године до исплате. Истом пресудом, усвојен је захтјев туженог и утврђено је да су тужитељица и тужени сувласници са по $\frac{1}{2}$ дијела покретних ствари стечених у браку, ближе означених у ставу III изреке пресуде, док је одбијен захтјев туженог, у дијелу који се односи на утврђење да је диобом заједничке имовине стекао право сусвојине са $\frac{1}{2}$ дијела на двособном стану у Т., Улица ..., улаз 1, стан број 1/1, уписан у књигу уложених уговора о откупу стамбених зграда и станова, Лист број 2132, у корист тужитељице са 1/1 и обавезан је тужени да тужитељици накнади трошкове поступка у износу од 10.845,90 КМ.

Другостепеном пресудом Окружног суда у Требињу број 95 0 П 038091 18 Гж 2 од 28.1.2019. године, жалба туженог је одбијена и првостепена пресуда потврђена.

Тужени ревизијом побија другостепену пресуду због повреда одредаба парничног поступка и погрешне примјене материјалног права и предлаже да овај суд донесе пресуду којом ће одбити захтјев тужитељице а усвојити захтјев туженог, уз накнаду трошкова поступка.

Одговор на ревизију није поднесен.

Ревизија у односу на одлуку о усвајајућем дијелу тужбеног захтјева тужитељице, није основана.

Тужитељица тужбеним захтјевом тражи, утврђење стицања брачне имовине са туженим од $\frac{1}{2}$ дијела и обавезивање туженог да јој на име припадајуће половине заједнички стечених ствари, преда у посјед покретне ствари набројане у ставу I изреке првостепене пресуде или да јој на име новчане противвриједности тих ствари исплати износ од 1.105,00 КМ и да јој тужени исплати, на име заједничких улагања у његову посебну имовину, износ од 7.390,00 КМ, све са законском затезном каматом од 19.5.2015. године. Тужени противтужбеним захтјевом тражи утврђење права сусвојине са $\frac{1}{2}$ дијела на покретним стварима набројаним у ставу II изреке исте пресуде и на стану назначеном у ставу IV те пресуде, да је тужитељица то дужна признати и туженом предати у посјед $\frac{1}{2}$ покретних ствари и дозволити му да право на некретнини упише у земљишне књиге на своје име са $\frac{1}{2}$ дијела, или ће у противном упис извршити на основу пресуде, које обавезе се тужитељица може ослободити, ако туженом исплати износ од 40.000,00 КМ.

Раправљајући о овако постављеним захтјевима парничних странака првостепени суд је утврдио: да су тужитељица и тужени закључили брак 6.11.1998. године, а да је брак разведен правоснажном пресудом Основног суда у Требињу број 95 0 П 033027 14 П од 17.6.2014. године; да су у току брака парничне странке стекле четворо дјеце; да су радом и заједничким средствима у току брачне заједнице стекли предметне покретне ствари – предмете домаћинства које су идентификоване од стране вјештака машинске струке Н.К. и процијењене у износу од 2.210,00 КМ; да су тужитељица и тужени улагали заједничка средства у посебну имовину туженог – породичну кућу, у насељу П. у Т., у којој су живјели за вријеме трајања брачне заједнице, које радове је на лицу мјеста, уз сагласне изјаве парничних странака нашао грађевински вјештак Р.М. и исте процијенио у износу од 14.705,00 КМ (од чега је вриједност материјала 9.353,65 КМ а радна снага 5.431,35 КМ); да је након престанка брака тужитељица стекла у својини двособан стан

назначен у ставу IV изреке простепене пресуде, уписом у јавне регистре дана 26.12.2014. године, на њено име са 1/1; и да је тужитељица тужбу у овој правној ствари поднијела 19.5.2015. године, а тужени је противтужбу поднио у поднеску од 21.10.2015. године.

На основу ових утврђења првостепени суд је усвојио захтјев тужитељице, да јој у искључиву својину припадну и да јој тужени преда у посјед: усисивач за дубинско чишћење, климу уређај и рачунар преносни (став I изреке пресуде), чија новчана противвриједност износи, половину новчане противвриједности свих заједнички, у брачној заједници стечених покретних ствари, или да јој на име противвриједности наведених ствари исплати износ од 1.105,00 КМ са каматом, као и захтјев за исплату износа од 7.390,00 КМ, на име половине заједнички уложених средстава у повећање вриједности посебне имовине туженог. Усвојио је и противтужбени захтјев туженог за утврђење сувласничког дијела покретних ствари набројаних у ставу III изреке пресуде, док је, налазећи да предметни стан нема карактер имовине стечене у браку, одбио захтјев туженог, у дијелу који се односи на утврђење да је стекао право сусвојине са ½ дијела, на предметном стану.

Другостепени суд је прихватио чињенична утврђења и правне закључке првостепеног суда уз допуну: да је тужитељица уговор о купопродаји спорног стана (са продавцем) закључила 19.2.2014. године, а када није обезбиједила средстава за плаћање цијене стана (у уговореном року од 4 мјесеца), исте уговорне стране су 27.6.2014. године, дакле, након развода брака, закључиле анекс уговора и да је све друге радње, од подношења захтјева (од 30.6.2014. године) за одобрење кредита за куповину тог стана, за који је уговор о кредиту са Банком закључила 11.8.2014. године, до укњижбе права својине на стану у јавним регистрима на своје име, обављала након развода брака и да је стога, правилан закључак првостепеног суда да је тужитељица својим средствима обезбијеђеним након развода брака, купила стан и да је искључиви власник спорног стана.

Другостепена пресуда је правилна, осим у дијелу којим је обавезан тужени да тужитељици преда у посјед покретне ствари из става I изреке првостепене пресуде или да јој на име новчане противвриједности тих ствари исплати износ од 1.150,00 КМ са каматом.

Из стања списка у овом предмету произлази да је тужитељица, поднеском од 8.12.2016. године уредила тужбени захтјев, поводом којег су донесене нижестепене пресуде.

Одредбом члана 273. став 5. Породичног закона („Службени гласник Републике Српске“, број број 54/02 до 63/14, даље: ПЗ), прописано је да брачни супружник чији је удио у стицању заједничке имовине или поједине ствари из заједничке имовине знатно нижи од удјела другог брачног супружника, или када то оправдавају посебне околности, може тужбом захтијевати диобу заједничке имовине тако да суд обавезе другог брачног супружника да му накнади протувриједност његовог удјела у новцу, сразмјерно вриједности заједничке имовине на дан доношења пресуде.

Из тога произлази да само онда када једном брачном супружнику припада знатно мањи дио од удјела другог брачног супружника, суд може одредити да се тај брачни супружник исплати у новцу. Међутим, у овом случају тужитељица је тражила да се утврди да је њен допринос у стицању покретних ствари означених ставу I изреке

првостепене пресуде, исти као и допринос туженог, па нижестепени судови нису могли, умјесто утврђења удјела странака у заједничкој имовини наложити исплату протувриједности тог удјела, пошто у овом случају законом није одређено да је то алтернативна обавеза (члан 403. Закона о облигационим односима „Службени лист СФРЈ“ број 29/78, 39/85 и 57/89 те „Службени гласник Републике Српске“ број 17/93, 3/96, 39/03 и 74/04), а то није ни због природе заједничке имовине.

Према одредби члана 272. став 2. ПЗ, брачни супружници могу споразумно подијелити брачну имовину тако да одреде дијелове у читавој имовини или једном дијелу имовине или на појединој ствари, као и да сваком брачном супружнику припадну поједине ствари или права из те имовине, или да један брачни супружник исплати другоме новчану вриједност његовог дијела, без обзира на величину истога. Из ове одредбе произилази да су судови погрешно примијенили материјално право када су и поред утврђеног сувласничког удјела тужитељице на предметним покретним стварима обавезали туженог да исте преда у посјед тужитељици или да јој исплати њихову протувријетност, коју одлуку су могли донијети само уколико су се странке о томе споразумјеле, а у конкретном случају таквог споразума о диоби није било, на што се основано указује у ревизији.

Слиједом наведеног а на основу одредбе члана 250. став 1. Закона о парничном поступку („Службени гласник Републике Српске“, број 58/03 до 61/13, даље: ЗПП), дјелимичним усвајањем ревизије туженог, побијана пресуда је у овом дијелу преиначена, као у ставу првом изреке ове пресуде.

У погледу одлуке о повећању посебне имовине туженог улагањем заједничких средстава парничних странака стечених у браку другостепена пресуда, супротно наводима ревизије, садржи ваљане и јасне разлоге засноване на утврђеном чињеничном стању (који сагласно одредби члана 240. став 3. ЗПП, не може бити предмет испитивања у овом ревизионом поступку) и на правилној примјени материјалног права (члан 237. став 4. ПЗ) које, у погледу вриједности уложеног материјала и радне снаге плаћене и неплаћене - која представља поклон њима обома, о чему побијана пресуда садржи ваљане разлоге, као правилне прихвата и овај суд, а који се ревизионим наводима не доводе у сумњу, па се указује беспредметним понављање разлога за овај дио одлуке, датих од стране другостепеног суда.

На правилност и законитост побијане пресуде у овом дијелу није од значаја позивање туженог у ревизији на одлуку овога суда број 95 0 П 009110 12 Рев (у којој је суђено о стицању у породичној заједници), јер се у том и у овом предмету не ради о истом чињеничном и правном основу.

Полазећи од утврђења да је тужитељица са Г. и М.Л. закључила уговор од 19.2.2014. године о куповини предметног стана, када није имала обезбијеђена средства за исплату купопродајне цијене, коју је намјеравала исплатити из кредитних средстава (у уговореном року од 4 мјесеца), да је из тих разлога, са продавцем закључила анекс уговора од 27.6.2014. године, што произлази из извод из књиге уложених уговора о откупу предметног стана, гдје се као основ уписа стана на име тужиље као власника наводи и анекс (од 27.6.2014. године), а с тим у вези и дио образложења пресуде истога суда од 17.6.2014. године, о разводу брака између парничних странака „да брачни односи супружника нису складни дужи временски период...“, те да је тужитељица сама предузела све радње око куповине предметног стана, које су извршене након развода брака – од

подношења захтјева од 30.6.2014. године Банци за одобрење кредита, закључења уговора о кредиту дана 11.8.2014. године и исплате купопродајне цијене стана дана 25.8.2014. године, те да је упис стицања својине на тужитељицу извршен уписом у јавну евиденцију 26.12.2014. године, нема сумње да је предметни стан тужитељица купила од својих личних средстава и да исти представља њену посебну имовину, како су правилно закључили и нижестепени судови. Овакав закључак судова тужени проведеним доказима није успио оборити, па немају основа наводи ревизије у погледу одлуке о овом, одбијајућем дијела противтужбеног захтјева туженог.

Тужени у ревизији не побија одлуку о трошковима поступка, па како је само са незнатним дијелом успио у овом ревизионом поступку, побијана одлука о трошковима поступка је одржана на снази.

Из ових разлога, а на основу одредби члана 248. ЗПП, ревизија туженог изјављена против другостепене пресуде, у преосталом, усвајајућем дијелу тужбеног захтјева тужитељице и у одбијајућем дијелу противтужбеног захтјев туженог, је одбијена као неоснована.

Предсједник вијећа
Сенад Тица

Тачност отправка овјерава
Руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић